

В процесі адаптивної селекції на реалізацію генетичного потенціалу продуктивності сорту, дослідники ІФРГ велику увагу надають основним принципам створення вихідного матеріалу: принципу гена, ознаки та очікуваних трансгресій. Вміле використання батьківських компонентів різних екологічних зон, еколого-географічного віддалення з урахуванням обмежень адитивного характеру генетичних систем, детермінуючих селективну ознаку. В різних ланках селекційного процесу щороку проходять випробування створений матеріал.

За умов осінньої посухи, коротких теплих та м'яких зим, підвищеного температурного режиму навесні та жаркого літа протягом останніх трьох років, реалізували в «максимумі» свій генетичний потенціал комбінації, де залучались сорти посушливого екотипу та ярі форми. Виділено найкращі лінії добору на ділянках контрольного, попереднього та конкурсного розсадників середній урожай яких складав 112,1-132,6 ц/га. Враховуючи те, що продуктивність це функція великого числа фізіологічних параметрів, які забезпечують процеси росту та розвитку рослин в конкретних умовах навколишнього середовища, формулу продуктивності пшениці можна представити не як арифметичну суму елементів продуктивності, а як систему ефектів генів адаптивності з урахуванням їх кореляційних зв'язків.

За останні роки селекціонерами інституту створено декілька груп за ступенем їх інтенсивного використання сортів пшениці м'якої озимої, серед яких велику посівну площу займають сорти Богдана, Подолянка, Фаворитка, Смуглянка, Золотоколоса та інші, які володіють достатньо високою стресостійкістю, генетичною пластичністю та гомеостатичністю. Дані сорти є вагомим внеском у вирішенні продовольчої безпеки України.

УДК:633.1:631.811.98

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Л. В. Худолій

Український інститут експертизи сортів рослин

Пшениця озима – культура, вимоглива до умов живлення. Для підвищення реалізації генетичного потенціалу продуктивності пшениці озимої все більшого застосування набувають позакореневі підживлення препаратами, що містять макро- і мікроелементи.

Дослідження по вивченню підвищення урожайності пшениці озимої залежно від технології вирощування проводили у дослідному господарстві “Чабани” ННЦ “Інститут землеробства НААН” протягом 2011-2013 рр. на базі стаціонарного досліду відділу адаптивних інтенсивних технологій зернових колосових культур і кукурудзи на темно-сірому опідзоленому ґрунті. Сорт пшениці озимої Бенефіс. Попередник – горох. У досліді вивчали моделі

технологій вирощування, які відрізнялися за дозами внесених мінеральних добрив та застосуванням побічної продукції попередника. На цих моделях технологій проводилось позакореневе підживлення рослин Плантафолом на II, IV, VI і VIII етапах органогенезу по Куперман (у фазах початку осіннього кушення, початку і середини трубкування та в колосіння) в дозі 2 кг/га, які порівнювались з моделями технологій без позакореневих підживлень. Плантафол містить як макро- так і мікроелементи і зареєстрований як регулятор росту, який має антистресову дію.

Результати проведених досліджень показали, що пшениця озима сорту Бенефіс за технології без добрив інтегрованої системи захисту формувала урожай на рівні 3,39 т/га, а ефект від позакореневого підживлення становив 0,27 т/га. За технології, де передбачалося внесення лише побічної продукції попередника, приріст врожаю складав 0,34 т/га. Від застосування Плантафолу приріст врожайності за цих умов зростав до 0,49 т/га.

Ресурсозберігаюча технологія вирощування пшениці озимої ($P_{45}K_{45}N_{30(II)+30(IV)}$) забезпечила урожайність на рівні 5,19 т/га, а приріст врожаю зерна від добрив та побічної продукції складав 1,80 т/га, а від Плантафолу - 0,42 т/га.

За інтенсивної технології, яка передбачала внесення добрив $P_{90}K_{90}N_{30(II)+60(IV)+30(VIII)}$ та застосування позакореневих підживлень урожайності збільшився до 6,27 т/га, а приріст від позакореневих підживлень був на рівні 0,44 т/га.

Найвищу урожайність забезпечила інтенсивна енергонасичена технологія, яка передбачала внесення $P_{135}K_{135}N_{60(II)+75(IV)+45(VII)}$. За цієї технології урожай становив 6,24 т/га, а за технології, яка передбачала додаткове оброблення посівів пшениці озимої Плантафолом урожайність збільшилася ще на 0,47 т/га.

Зі зростанням рівня інтенсифікації технології вирощування врожайність пшениці озимої покращувалися. Найбільшу врожайність (6,71 т/га) пшениці озимої сорту Бенефіс у середньому за три роки забезпечила інтенсивна енергонасичена технологія, яка передбачала внесення $P_{135}K_{135}N_{60(II)+75(IV)+45(VIII)}$, інтегрованого захисту рослин та застосування Плантафолу, що на 0,47 т/га більше, ніж без його застосування.

УДК 634.8:631.117

УТИЛІЗАЦІЯ ЛІЗ ВИНОГРАДУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

І. В. Шевченко¹, В. Т. Гонгар²

¹ – ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова»

² – Національний університет біоресурсів і природокористування України

Щорічний загальний обсяг приросту однорічних пагонів на виноградниках залежно від умов культивування становить 2,7 – 3,9 м³/га (1,7 – 2,8 т/га). Лише 12 -14 % цього приросту приймає участь у формуванні врожаю ягід наступного року, решта – видаляється за межі ділянок і спалюється, що має негативний